

**PwC-onderzoek:
weerspiegelen
de aanpassing
van de SBI-codes
de belangrijkste
economische
ontwikkelingen?**
November 2025

Als waarde beweegt, lopen statistische codes achter

De verborgen dynamiek van de Nederlandse economie

Hoe weerspiegelen veranderingen in sectorcodes achterliggende verschuivingen in de Nederlandse economie? In deze analyse onderzoeken we of frequente aanpassingen van SBI-codes, waarmee het Centraal Bureau voor de Statistiek bedrijven indeelt op basis van hun activiteiten, slechts administratieve updates zijn, of dat ze wijzen op dynamische sectorale groei. Op basis van zeventien jaar aan CBS-data laten we zien hoe instabiliteit in classificatie samenhangt met sectorale groei, volatiliteit en de veranderende structuur van de economie.

- Sectoren met veel classificatiewijzigingen groeiden 8,5 keer sneller dan sectoren met weinig wijzigingen. Dit wijst erop dat frequente code-aanpassingen sterk samenhangen met dynamische groei. De classificatiewijzigingen zijn dan ook meer dan een administratieve aanpassing, want ze wijzen op sectorale groei.
- Dit effect blijft statistisch significant, ook als we corrigeren voor de omvang van sectoren; instabiliteit is dus een zelfstandige groeifactor en niet alleen een gevolg van grote sectoren.
- Traditionele sectoranalyses schieten steeds vaker tekort. Omdat waarde steeds vaker over sectorgrenzen heen beweegt, via complexe waardeketens en bedrijfsnetwerken, moeten toekomstige statistieken en beleidsanalyses deze Value in Motion weerspiegelen. Het is essentieel om te kijken naar hoe bedrijven waarde creëren, uitwisselen en transformeren, voorbij de klassieke sectorindeling.

Weerspiegelen de aanpassing van de SBI-codes de belangrijkste economische ontwikkelingen?

In de afgelopen dertig jaar heeft de Nederlandse economie een ingrijpende transformatie doorgemaakt, gedreven door technologische innovatie, globalisering en de opkomst van nieuwe businessmodellen. Om deze ontwikkelingen te volgen en te analyseren, biedt het CBS sectorale data op basis van de SBI-code: de Standaard Bedrijfsindeling. Elke onderneming in Nederland krijgt een SBI-code die haar belangrijkste economische activiteit weergeeft en zowel voor statistische als administratieve doeleinden wordt gebruikt. Zo valt een restaurant onder SBI 56.10, een softwareadviesbureau onder 62.01 en een accountant onder 69.20.

Het SBI-systeem wordt regelmatig aangepast om veranderingen in de economie te weerspiegelen en relevant te blijven in een dynamisch ondernemerslandschap. De evolutie van de SBI, van de eerste versie in 1974, via grote herzieningen in 1993 en 2008, tot de nieuwste update in 2025, biedt een waardevolle blik op hoe de structuur van de Nederlandse economie door de jaren heen is veranderd. Omdat

SBI-codes breed worden gebruikt door overheden, belastingdienst, financiële instellingen en andere belanghebbenden, onderzoeken we de wijzigingen in SBI2025 en beoordelen we in hoeverre deze updates de belangrijkste economische ontwikkelingen van de afgelopen vijftien jaar en verder weerspiegelen.

Wat is er nieuw in SBI2025: de belangrijkste veranderingen uitgelegd

In 1974 en zelfs in 1993 was de Nederlandse economie veel overzichtelijker dan nu. Sectoren waren duidelijk afgebakend, bedrijven hielden zich meestal aan hun kernactiviteiten en digitalisering stond nog in de kinderschoenen. Het CBS werkte destijds met een grofmazig classificatiesysteem: ondernemingen werden ingedeeld op basis van brede codes. Dat werkte prima in een tijd waarin sectoren als detailhandel, industrie en dienstverlening vooral lokaal en gescheiden opereerden.

Vandaag de dag is het economische landschap veel complexer en dynamischer. Sectorgrenzen vervagen, bedrijfsmodellen worden steeds meer hybride en de economie is veelzijdiger geworden. Om hierop in te spelen, werd de SBI in 2008 al grondig

herzien en afgestemd op de Europese NACE-standaard en het internationale ISIC-raamwerk van de Verenigde Naties.¹ Toch bleek na ruim vijftien jaar een nieuwe update noodzakelijk.

De economie is opnieuw sterk veranderd, onder meer door platformbedrijven, digitalisering, duurzaamheid en nieuwe vormen van ondernemerschap. Om deze ontwikkelingen te weerspiegelen, introduceert SBI2025 een aantal opvallende wijzigingen die vanaf september 2025 van kracht zijn. In **kader 1** staan de meest in het oog springende aanpassingen op een rij.

Sommige activiteiten zijn in SBI2025 beter zichtbaar gemaakt, maar krijgen geen eigen classificatiecode. Dit geldt bijvoorbeeld voor fintech, circulaire businessmodellen en biobased ondernemingen. De indeling is gebaseerd op de dienst die een bedrijf levert, niet op de gebruikte technologie. Zo vallen activiteiten binnen de deeleconomie onder ‘verhuur en lease van materiële goederen’, wordt de omzetting van biomassa naar energie ingedeeld bij ‘productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht’, en worden fintechbedrijven die verzekeringen aanbieden onder de bestaande verzekeringscodes geplaatst.

¹ ISIC is de afkorting van ‘International Standard Industrial Classification’, en NACE staat voor ‘Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne’.

Belangrijkste wijzigingen in SBI2025

01

- **Nieuwe indeling voor informatie en communicatie:** Waar deze activiteiten voorheen samen onder sectie J vielen, zijn ze nu opgesplitst in twee aparte secties. De ene sectie omvat uitgeven, uitzenden, productie en distributie; de andere bevat telecommunicatie, computerservices en informatiediensten. Deze wijziging erkent de snelle groei en diversificatie van de digitale economie.
- **Herindeling van de detailhandel:** In SBI 2008 waren er aparte codes voor verschillende verkoopkanalen, zoals fysieke winkels, markthandel en online of postorderverkoop. Die scheiding is nu verdwenen, omdat steeds meer retailers zowel fysiek als digitaal actief zijn. Klanten oriënteren zich online en kopen in de winkel, of andersom. Bedrijven zijn niet langer puur online of offline, maar werken met geïntegreerde omnichannel strategieën.
- **Nieuwe structuur voor de voertuigensector:** Handel en reparatie van voertuigen worden niet langer als aparte divisie ingedeeld, maar vallen voortaan onder groothandel, detailhandel en reparatie. Dit sluit aan bij de praktijk, waarin verkoop en onderhoud steeds vaker gecombineerd worden en de grenzen tussen groothandel, retail en dienstverlening vervagen.
- **Specifieke indeling voor intermediaire diensten:** De opkomst van digitale platforms en intermediaire diensten, zoals marktplaatsen, boekingssites en vergelijkingsplatforms, wordt nu expliciet erkend. Er zijn nieuwe groepen en klassen geïntroduceerd voor intermediaire activiteiten in uiteenlopende sectoren, van energie en zorg tot transport en persoonlijke dienstverlening. Dit weerspiegelt het groeiende aantal bedrijven dat waarde creëert door vraag en aanbod te verbinden, zonder zelf eigenaar te zijn van de goederen of diensten.

2 Gegevens over het aantal bedrijven waren alleen beschikbaar voor 86 van de 88 sectoren (in totaal 1.290 sector-jaar observaties, oftewel 86 sectoren over 15 jaar, van 2009 tot 2023). Financiële data, zoals toegevoegde waarde en omzet, was beschikbaar voor 66 sectoren (990 sector-jaar observaties; 66 sectoren over 15 jaar, waarbij voor 20 sectoren geen financiële gegevens beschikbaar zijn).

Zijn classificatiewijzigingen administratieve aanpassingen of wijzen ze op iets anders?

Tussen 2008 en 2025 onderging meer dan de helft van de Nederlandse sectoren, 52,3% ofwel 45 van de 86 SBI-divisies op tweecijferig niveau, ingrijpende veranderingen in hun omschrijving. Nieuwe categorieën werden geïntroduceerd, bestaande samengevoegd, en diverse sectoren kregen herhaaldelijk een andere indeling. Zo werd de sector accommodaties (divisie 55) meerdere keren opgesplitst, samengevoegd en opnieuw gesplitst, wat de verschuivende grenzen en veranderende businessmodellen weerspiegelt. Daartegenover staat een kleine groep van slechts vijf divisies (5,8% van het totaal) die bijna dertig jaar onveranderd bleef. Landbouw (divisie 01), tabaksindustrie (divisie 12), afvalwaterverwerking (divisie 37) en enkele winningssectoren behielden hun oorspronkelijke code sinds 1993.

Dit roept een fundamentele vraag op: zijn deze classificatiewijzigingen slechts administratieve aanpassingen, of wijzen ze op dynamische sectorale groei?

De gangbare gedachte is dat frequente herzieningen van sectorindelingen duiden op onderliggende transformatie. Sectoren die vaak van SBI-code veranderen, zouden structurele verschuivingen doormaken, gedreven door nieuwe businessmodellen, fusies, regelgeving of technologische ontwikkelingen. Volgens deze logica zouden sectoren met veel instabiliteit snel, maar grillig groeien, terwijl stabiele sectoren een meer voorspelbaar en gelijkmatig groeipad volgen.

Analyse van zeventien jaar CBS-data

Om deze hypothese te toetsen, analyseerden we zeventien jaar aan CBS-data (2008–2025), met ruim 5,8 miljoen bedrijfsjaren

verdeeld over 86 SBI-divisies.² Elke divisie werd ingedeeld in één van vier categorieën: stabiel, lage instabiliteit, gemiddelde instabiliteit of hoge instabiliteit, afhankelijk van de frequentie en aard van de classificatiewijzigingen in deze periode. Stabiele divisies bleven volledig onveranderd, zonder jaarlijkse updates of naamwijzigingen. Divisies met lage instabiliteit kenden alleen kleine tekstuele aanpassingen of één tussentijdse update zonder structurele impact. Bij gemiddelde instabiliteit was er sprake van één grote wijziging, zoals een splitsing, samenvoeging of herdefiniëring van de scope, of meerdere kleine updates die samen de indeling wezenlijk veranderden. Divisies met hoge instabiliteit ondergingen herhaaldelijk complexe herzieningen, waaronder veelvuldige hergroeperingen en opeenvolgende herstructureringen. Deze indeling is tot stand gekomen op basis van een systematische analyse van zowel de frequentie als de inhoudelijke impact van SBI-wijzigingen, in lijn met de criteria van het CBS voor het onderscheid tussen grote en kleine updates.

Resultaten: groei volgt instabiliteit

Wanneer we de gemiddelde jaarlijkse groei van het aantal bedrijven per sector (2009–2023) afzetten tegen de mate van SBI-classificatie-instabiliteit, zien we een duidelijke stijgende lijn. Sectoren met veel classificatiewijzigingen, dus met frequente herstructureringen, laten een aanzienlijk sterkere groei zien. Zo groeiden sectoren met hoge instabiliteit gemiddeld met 3,83% per jaar, terwijl sectoren met lage instabiliteit slechts 0,45% groei lieten zien; een verschil van factor 8,5.

Om deze relatie te kwantificeren, hebben we gebruikgemaakt van de Spearman rangcorrelatie, een statistische methode die geschikt is voor het meten van

monotone verbanden en robuust is tegen uitschieters. De uitkomst was een positieve correlatiecoëfficiënt van $\rho = +0,356$, met een Holm-gecorrigeerde p-waarde van 0,018, wat duidt op statistische significantie. De Holm-correctie zorgt ervoor dat de uitkomst betrouwbaar blijft, ook als er meerdere vergelijkingen tegelijk worden gemaakt. Zo wordt voorkomen dat toevallige resultaten als significant worden gezien.

Let wel, het aantal bedrijven omvat ook zzp'ers, en hun aandeel is in deze periode flink toegenomen. Tussen 2009 en 2023 steeg het aantal geregistreerde zzp'ers van ongeveer 750.000 naar ruim 1,1 miljoen. Deze groei is niet gelijkmatig verdeeld over alle sectoren; in de landbouw, bouw en zakelijke dienstverlening is het aandeel zzp'ers veel hoger.³ In deze analyse is niet gecorrigeerd voor de invloed van zzp'ers, waardoor de groei in sommige sectoren mogelijk wordt versterkt.

Opvallend was dat sectoren in de categorie 'stabiel' een hogere gemiddelde groei lieten zien dan sectoren met lage instabiliteit, wat tegen de oorspronkelijke hypothese van meer groei bij hogere instabiliteit ingaat. Dit is waarschijnlijk te verklaren door het kleine aantal stabiele sectoren (n=5), waardoor de resultaten gevoelig zijn voor uitschieters. Daarnaast bevat de categorie laag' relatief veel sectoren met lage of negatieve groei, wat het gemiddelde drukt. Dit doet echter niets af

aan de robuustheid van het overkoepelende resultaat: er is een consistent en significant patroon van sterkere groei in sectoren die vaker van classificatie zijn veranderd.⁴

Hetzelfde patroon zagen we bij andere prestatie-indicatoren. Voor de groei van toegevoegde waarde (gemiddelde jaarlijkse procentuele groei, beschikbaar voor 64 sectoren) was de Spearman-correlatie opnieuw $\rho = +0,356$. Voor de groei van netto-omzet (gemiddelde jaarlijkse procentuele groei, beschikbaar voor 65 sectoren) was de correlatie $\rho = +0,294$. Deze bevindingen onderstrepen dat classificatie-instabiliteit samenhangt met een dynamische sectorontwikkeling.

De conclusie is dat de classificatiewijzigingen meer zijn dan een administratieve aanpassing, omdat ze een indicatie zijn van sectorale groei. Dat wil niet zeggen dat er in de sectoren waarin weinig classificatiewijzigingen plaatsvonden, zoals in telecommunicatie en farmaceutische industrie, geen sprake was van veranderingen, maar wel dat dat niet heeft geleid tot een sterke groei van het aantal bedrijven. Sectoren waar juist veelvuldig SBI-codes zijn aangepast, zoals in de maakindustrie en IT-dienstverlening, stijgt het aantal bedrijven sterk. De appendix geeft een overzicht van alle sectoren ingedeeld in de verschillende categorieën (stabiel, lage, medium en hoge instabiliteit).

3 Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/faq/zzp/wat-voor-werk-doen-zzp-ers>

4 Om deze trend te bevestigen, hebben we de Jonckheere-Terpstra-test toegepast, een niet-parametrische methode die geschikt is om geordende verschillen tussen groepen te detecteren. Deze test bevestigde een statistisch significante, monotone toename van bedrijfsgroei over de vier stabiliteitscategorieën (stabiel → laag → gemiddeld → hoog), met een teststatistiek $A = 0,676$ en een p-waarde van 0,00044, gebaseerd op alle 86 sectoren.

Tabel 1. Toetsing van de hypothese over classificatie-instabiliteit

Stabiliteitscategorie	Mediaan jaarlijkse groei (%)	Aantal sectoren
Stabiel	1,49	5
Laag	0,45	11
Gemiddeld	2,05	25
Hoog	3,83	45

Grote sectoren, groot effect?

Sectoren met veel classificatiewijzigingen zijn gemiddeld veel groter dan stabiele sectoren. In sectoren met hoge instabiliteit ligt het aantal bedrijven op de mediaan rond de 8.098, terwijl dat bij stabiele sectoren slechts 262 is – een verschil van factor 31. Dit roept een belangrijke vraag op: is het verband tussen instabiliteit in classificatie en bedrijfsgroei eigenlijk vooral een kwestie van omvang? Grote sectoren groeien immers vaak sneller door schaalvoordelen, netwerkeffecten of een bredere markt. Ook krijgen ze mogelijk meer aandacht van het CBS, waardoor ze

vaker opnieuw worden ingedeeld. Als dat zo is, zou het gevonden verband vooral door omvang worden verklaard, en niet door echte instabiliteit.

Om dit te onderzoeken, hebben we twee statistische analyses uitgevoerd (zie **kader 2**). Daaruit blijkt dat instabiliteit in classificatie samenhangt met bedrijfsgroei, ook als we rekening houden met de omvang van sectoren. Grote sectoren groeien gemiddeld wel sneller, maar instabiliteit blijft een zelfstandige en statistisch significante factor.

Twee testen voor het effect van omvang

02

Test 1: Partiële correlatie (gecorrigeerd voor begingrootte)

Voor elke sector bepaalden we de uitgangssituatie door het gemiddelde aantal bedrijven in de periode 2009 tot en met 2011 te nemen, dus voordat de grootste groei plaatsvond. Vervolgens pasten we een partiële correlatie toe, waarmee je het verband tussen twee variabelen kunt isoleren terwijl je de invloed van een derde (in dit geval de uitgangssituatie) eruit filtert. Het resultaat was een verzwakte maar nog steeds significante correlatie: $\rho = +0,282$ ($p = 0,011$). Dit betekent dat omvang een deel van het effect verklaart, maar zeker niet alles.

Test 2: Indeling in tertielen

We verdeelden de 86 sectoren in drie even grote groepen op basis van hun begingrootte: klein, middelgroot en groot. Binnen elke groep onderzochten we opnieuw het verband tussen classificatie-instabiliteit en bedrijfsgroei, met de Spearman rangcorrelatie. De resultaten laten een niet-lineair patroon zien: in kleine sectoren is er geen verband, in middelgrote sectoren is het verband het sterkst ($\rho = +0,523$), en in grote sectoren is het verband matig. Zie tabel 2. Dit betekent dat het totale verband wordt afgezwakt door het samenvoegen van alle groepen; het effect wordt vooral gedreven door de middelgrote sectoren, terwijl verschillen tussen groepen het beeld vertroebelen.

Tabel 2: Omvang en instabiliteit uit elkaar gehaald

Omvang	ρ	p-waarde	n
Kleine sectoren (<1.000 bedrijven)	+0,082	0,663 (niet significant)	29
Middelgrote sectoren (1.000–10.000 bedrijven)	+0,523	0,005**	28
Grote sectoren (>10.000 bedrijven)	+0,424	0,025*	29

De volatiliteitsparadox: grote herzieningen, stabiele groei

Tegen de verwachting in blijken sectoren met veel classificatiewijzigingen juist minder schommelingen te vertonen in hun jaarlijkse groei dan stabiele sectoren. Vergelijk je de standaarddeviatie van de jaarlijkse groeicijfers tussen de verschillende SBI-categorieën, dan zie je dat sectoren met hoge instabiliteit een mediane volatiliteit van slechts 3,76% kennen. Dat is lager dan bij stabiele sectoren (4,64%), sectoren met lage instabiliteit (4,55%) en zelfs lager dan bij sectoren met gemiddelde instabiliteit (2,85%). Deze uitkomsten zetten het intuïtieve idee op zijn kop dat veel herindelingen zouden wijzen op meer onzekerheid of risico in een sector.

Om dit goed te begrijpen, is het belangrijk te weten wat volatiliteit precies meet. In deze context gebruiken we de standaarddeviatie van de jaarlijkse groei als maatstaf voor hoe grillig of stabiel de ontwikkeling van een sector is geweest. Een lagere standaarddeviatie betekent dat de groei gelijkmatiger verloopt, terwijl een hogere waarde duidt op meer pieken en dalen.

Twee opvallende uitzonderingen laten zien hoe complex de relatie tussen classificatie-instabiliteit en volatiliteit kan zijn.

Neem bijvoorbeeld divisie 55 (Accommodaties). Tussen 2008 en 2025 werd deze sector vier keer opnieuw ingedeeld: hotels, B&B's en vakantieverhuur werden gesplitst, er kwam een aparte categorie voor platforms als Airbnb, sommige

categorieën werden weer samengevoegd door onduidelijke regelgeving, en uiteindelijk volgde een nieuwe splitsing in onder andere glamping en co-living. Ondanks deze administratieve onrust groeide de sector gestaag met 4% per jaar, en was de volatiliteit opvallend laag: slechts 1,8%. De herindelingen weerspiegelden veranderende businessmodellen, maar de onderliggende groei bleef stabiel.

Ook divisie 59 (Film, Video & TV-productie) kreeg het label 'hoge instabiliteit', maar liet een sterke en consistente groei zien: 7% per jaar met een volatiliteit van slechts 1,5%. De opkomst van streamingdiensten, zowel internationaal als lokaal, zorgde voor een flinke groei binnen bestaande codes. CBS paste de indeling pas aan nadat de markt al was veranderd; de instabiliteit volgde dus op de groei, niet andersom.

Omgekeerd zijn er sectoren met een stabiele of weinig veranderende classificatie die juist explosief groeiden. Zo heeft divisie 85 (Onderwijs) sinds 1993 dezelfde SBI-code. Toch groeide het aantal geregistreerde onderwijsaanbieders tussen 2009 en 2023 met maar liefst 9% per jaar, tot bijna 300.000 bedrijven. De code omvat een breed scala aan activiteiten, van universiteiten en rijsscholen tot online platforms, yogadocenten en programmeerbootcamps. CBS heeft nooit aparte categorieën geïntroduceerd voor edtech, gecertificeerde leerprestaties of online onderwijs, waardoor de indeling gelijk bleef terwijl de sector enorm divers werd.

Een vergelijkbaar beeld zien we bij divisie 80 (Beveiliging & Opsporing). Deze sector kent sinds 2008 weinig classificatiewijzigingen, maar groeide gemiddeld met 11% per jaar, vooral door de opkomst van particuliere beveiligingsbedrijven, cybersecurity-advies en evenementenbeveiliging – allemaal ontwikkelingen die niet in de codes zijn terug te zien.

Deze voorbeelden maken duidelijk dat instabiliteit in classificatie niet automatisch betekent dat een sector economisch grillig is. Soms probeert CBS juist de snelle veranderingen in een sector bij te benen. In andere gevallen verhult een stabiele code een explosieve en diverse groei. Het verband tussen administratieve aanpassing en economische dynamiek is dus veel genuanceerder dan je op het eerste gezicht zou denken.

Voorbij het sectordenken

Jarenlang vormden sectoren het fundament van economische analyses. Statistieken, beleid en zelfs bedrijfsstrategieën waren gebaseerd op sectorindelingen: industrie, handel, landbouw, diensten. De SBI-codes zijn hier een direct gevolg van. Ze bieden structuur en maken het mogelijk om economische ontwikkelingen te volgen en te vergelijken.

Toch is het denken in sectoren achterhaald. De economie van vandaag past niet meer in aparte hokjes. Bedrijven werken steeds vaker samen in complexe waardeketens die verschillende sectoren overspannen. Een fabrikant schakelt IT-bedrijven, logistieke partners en marketingbureaus in – vaak zelfs over landsgrenzen heen. Daarnaast ontstaan er steeds meer bedrijfs-ecosystemen: netwerken van bedrijven, leveranciers, klanten en ook concurrenten die samen waarde creëren en innovatie stimuleren.

Hoewel statistieken voorlopig nog op sectorniveau beschikbaar zullen blijven, dekt deze indeling de werkelijkheid steeds minder goed. Belangrijke trends en afhankelijkheden blijven zo onderbelicht, vooral op het gebied van innovatie, digitalisering en kwetsbaarheden in de keten.

De Nederlandse economie wordt steeds meer gekenmerkt door ‘Value in Motion’: waarde die continu beweegt en transformeert over sectorgrenzen heen. Bedrijven opereren in dynamische ecosystemen en werken samen en innoveren buiten de traditionele sectorlijnen. Deze beweging van waarde daagt de vaste sectorindeling uit en vraagt om nieuwe manieren van economische analyse. Om echt te begrijpen waar en hoe waarde ontstaat, wordt doorgegeven en benut, moeten toekomstige statistieken en beleidskaders deze realiteit van verbonden en veranderende businessmodellen weerspiegelen.

Het zou een grote stap vooruit zijn als het CBS bij een volgende herziening niet alleen naar sectoren kijkt, maar ook waardeketens en ecosystemen meeneemt in haar dataverzameling. Door inzicht te krijgen in hoe bedrijven samenwerken, waar waarde wordt toegevoegd en hoe netwerken functioneren, ontstaat een veel rijker en accurater beeld van de economie. Zo kunnen beleidsmakers, onderzoekers en ondernemers beter inspelen op de uitdagingen en kansen van vandaag. De economie is immers geen verzameling losse sectoren meer, maar een dynamisch netwerk van verbonden spelers. Het is tijd dat onze statistieken die werkelijkheid weerspiegelen.

Appendix

In deze appendix staan alle sectoren (divisies) uitgesplitst naar de categorieën stabiel (geen aanpassingen), lage instabiliteit (weinig aanpassingen), en medium en hoge instabiliteit.

Categorie	Code	Divisie
Stabiel	02	Bosbouw
	03	Visserij
	06	Winning van aardolie en aardgas
	08	Delfstoffenwinning (geen olie en gas)
	09	Dienstverlening delfstoffenwinning
Laag	01	Landbouw
	12	Tabaksindustrie
	15	Leer- en schoenenindustrie
	17	Papierindustrie
	21	Farmaceutische industrie
	24	Basismetalaalindustrie
	37	Afvalwaterinzameling en -behandeling
	46	Groothandel en handelsbemiddeling
	61	Telecommunicatie
	71	Architecten-, ingenieursbureaus e.d.
75	Veterinaire dienstverlening	
Medium	10	Voedingsmiddelenindustrie
	11	Drankenindustrie
	13	Textielindustrie
	16	Houtindustrie
	18	Grafische industrie
	23	Bouwmaterialenindustrie
	25	Metaalproductenindustrie
36	Waterleidingbedrijven	

Categorie	Code	Divisie
<i>Medium</i>	50	Vervoer over water
	55	Logiesverstrekking
	56	Eet- en drinkgelegenheden
	58	Uitgeverijen
	59	Film- en tv-productie; geluidsopname
	64	Bankwezen
	65	Verzekeraars en pensioenfondsen
	66	Overige financiële dienstverlening
	69	Juridische diensten en administratie
	70	Holdings en managementadviesbureaus
	84	Openbaar bestuur en overheidsdiensten
	91	Bibliotheken, musea en natuurbehoud
	94	Ideële, belangen-, hobbyverenigingen
	95	Reparatie van consumentenartikelen
	97	Huishoudens met personeel
	98	Huishoudproductie voor eigen gebruik
	99	Extraterritoriale organisaties
Hoog	14	Kledingindustrie
	19	Aardolie-industrie
	20	Chemische industrie
	22	Rubber- en kunststofproductindustrie
	26	Elektrotechnische industrie
	27	Elektrische apparatenindustrie
	28	Machine-industrie
	29	Auto- en aanhangwagenindustrie
	30	Overige transportmiddelenindustrie
	31	Meubelindustrie
	32	Overige industrie
	33	Reparatie en installatie van machines
	35	Energiebedrijven
38	Afvalbehandeling en recycling	

Categorie	Code	Divisie
<i>Hoog</i>	39	Sanering en overig afvalbeheer
	41	Algemene bouw en projectontwikkeling
	42	Grond-, water- en wegenbouw
	43	Gespecialiseerde bouw
	45	Autohandel en -reparatie
	47	Detailhandel (niet in auto's)
	49	Vervoer over land
	51	Vervoer door de lucht
	52	Opslag, dienstverlening voor vervoer
	53	Post en koeriers
	60	Radio- en televisieomroepen
	62	IT-dienstverlening
	63	Diensten op het gebied van informatie
	68	Verhuur en handel van onroerend goed
	72	Research
	73	Reclamewezen en marktonderzoek
	74	Design, fotografie, vertaalbureaus
	77	Verhuur van roerende goederen
	78	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling
	79	Reisbureaus, reisorganisatie en -info
	80	Beveiligings- en opsporingsdiensten
	81	Schoonmaakbedrijven, hoveniers e.d.
	82	Overige zakelijke dienstverlening
	85	Onderwijs
86	Gezondheidszorg	
87	Verpleging en zorg met overnachting	
88	Welzijnszorg zonder overnachting	
90	Kunst	
92	Loterijen en kansspelen	
93	Sport en recreatie	
96	Overige persoonlijke dienstverlening	

Contact

Barbara Baarsma

Hoofdeconoom PwC Nederland

T. +31 (0)6 24 20 47 07

E. barbara.baarsma@pwc.com

Onderzoeksondersteuning:

Nishant Daswani, Chief Economist Office, PwC Nederland

© 2025 PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289). Alle rechten voorbehouden. PwC verwijst naar het PwC-netwerk en/of een of meer van zijn aangesloten kantoren, die elk een afzonderlijke rechtspersoon zijn. Zie www.pwc.com/structure voor meer informatie. Zie www.pwc.com/structure voor meer informatie.

Bij PwC willen we een bijdrage leveren aan het vertrouwen in de maatschappij en het oplossen van belangrijke problemen. Wij zijn een netwerk van firma's in 149 landen met meer dan 370.000 mensen. Wij zien het als onze taak om kwaliteit te leveren op het gebied van assurance-, belasting- en adviesdiensten. Vertel ons wat voor u belangrijk is. Meer informatie over ons vindt u op www.pwc.nl.